

LA MENT CAPTIVA
CZESŁAW MIŁOSZ

INTRODUCCIÓ, TRADUCCIÓ I NOTES DE GUILLEM CALAFORRA
364 PÀGINES

PUV, VALÈNCIA, 2005

L'intel·lectual i la política

Quina era la situació de l'intel·lectual en els països socialistes de l'Europa Central i de l'Est? El llibre de Miłosz en dóna una visió de primera mà, perquè ell n'era un i dels més significats. Tot i que aquests intel·lectuals participaven majoritàriament en el sistema en què es trobaven, alguns no vivien en pau amb ells mateixos. Hi havia, en major o menor grau, problemes de consciència, vacil·lacions i compromisos, oportunisme, es deixaven córrer coses que no eren excusables. Però pensaven que tot milloraria i que les noves generacions educades ja en la Nova Fe no patirien els conflictes dels qui, com Miłosz i els seus companys, s'havien format en la tradició occidental i burgesa. Ja no es donaria el tipus del *ketman*, com l'anomena l'autor. Si tenim en compte les posicions clarament enfrontades o ambigües entre els intel·lectuals d'Occident, la recepció d'aquest llibre havia de ser diversa i polèmica. Els comunistes de l'Est i de l'Oest el consideraven l'obra d'un renegat. Els anticomunistes –entre ells els mateixos polonesos exiliats– el van trobar massa favorable a l'estalinisme. Els oberts al comunisme, el van boicotejar com va fer Sartre, que tractà d'entrebrancar la difusió de la versió francesa. Un llibre, doncs, producte del clima intel·lectual de la guerra freda, que n'aclareix molts punts i que, en les circumstàncies actuals, conserva encara el seu valor.

Josep Iborra

**APAGA-LA! DE COM TIRANT VA COMBATRE
L'ESQUIZOFRÈNIA DE LES PANTALLES**

RICARD HUERTA

COL·LECCIÓ «DEBATS», 18, 173 PÀGINES

INSTITUT ALFONS EL MAGNÀNIM, VALÈNCIA, 2005

La caixa tonta

No tracta aquest assaig de com s'utilitzen les pantalles, sinó de com ens utilitzen elles a nosaltres. L'actual és un moment privilegiat de transició entre la civilització del llibre i la digital, i de moment, es confirmen les pitjors previsions de Benjamin: una cobdiciosa indústria cultural que, gràcies a la propaganda, ven productes estàndard a una massa amorfa de consumidors, públic creat *ex novo* per la pantalla, consumidor de teleporqueria, despolititzat-conservador, homogeneïtzat globalment sota la cultura imperial i el consens social de negació de l'altre, sempre des del punt de vista de l'home blanc, occidental i heterosexual.

La pantalla, sobretot la televisió, és un medi que aboca a l'aïllament i l'individualisme, a la confusió d'àmbits públic i privat, de realitat i ficció; no deixa lloc a la informació completa ni a la reflexió, atorga la primàcia absoluta a la imatge, cosa que ho «estetitza» tot, i arriba a imposar el seu model comunicatiu a altres sectors com el periodisme o la política, esdevinguda avui espectacle mediàtic.

Albert Toldrà